

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM IM. WŁADYSŁAWA ZAWADZKIEGO
W WISZNICACH
Rok szkolny 2023/2024**

Podstawy prawne Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Na podstawie art. 26a ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669 i 2245)

Ustawa z dnia 5 lipca 2019 r – Prawo Oświatowe Dz. U. 1991 Nr 95 poz. 425 t.j. Dz. U. 2019 poz. 1481

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego Dz.U. z 2019 r., poz.325

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 nr 61 poz. 624 z późn.zm.)

Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Statut Szkoły.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej.

System określa cele szkolnego doradztwa zawodowego, a także role i zadania nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego, formy, metody i sposób realizacji zadań oraz oczekiwane efekty.

Cel główny szkolnego doradztwa zawodowego:

- Optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów.
- Pomoc uczniom w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących dalszego kształcenia i kariery zawodowej.

Cele szczegółowe szkolnego doradztwa zawodowego:

- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
- Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje.
- Prowadzenie zajęć, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia pracy zawodowej.
- Kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy, lekarzy itp.
- Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach zmierzających do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków i mobilności zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do roli pracownika.

Wewnętrzny system doradztwa zawodowego obejmuje:

- **w zakresie pracy z uczniami:**

- poznawanie siebie,
- wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów,
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych,
- poznawanie zawodów,
- doskonalenie umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia,
- indywidualną pracę z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem szkoły i zawodu,
- udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej,
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego,
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów,
- pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego,
- poruszanie się na rynku pracy (poszukiwanie i utrzymywanie pracy oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, mobilność zawodowa, ograniczenia zdrowotne),
- pozyskanie umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/,
- rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej/ z pracodawcami,
- kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy,
- kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego, i kontynuacji nauki w szkołach wyższych, szkołach policealnych lub w systemie kształcenia ustawicznego,

- **w zakresie pracy z rodzicami:**

- podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi,
- doskonalenie umiejętności wychowawczych,
- wypracowanie form wspierania uczniów w wyborze ich dalszej drogi życiowej,

- **w zakresie współpracy z Radą Pedagogiczną:**

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze Statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach Programu wychowawczego szkoły na każdy rok nauki,
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika oraz identyfikację potrzeb,
- dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian,
- współdziałanie z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa,
- tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu – biblioteka szkolna,
- tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły – losy absolwentów,
- organizowanie dni otwartych szkoły /oferta edukacyjna placówki, jej promocja/,
- tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły.

Zadania należące do doradcy zawodowego w szkole:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, oraz koordynacja jego realizacji;
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Zadania podejmowane przez wychowawców w ramach doradztwa zawodowego obejmują:

- diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje;
- udostępnianie informacji o charakterze edukacyjnym i zawodowym, właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym;
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa, przede wszystkim z doradcą zawodowym w celu tworzenia jednolitego frontu oddziaływań doradczych i wykorzystywania materiałów do prowadzenia zajęć;

- przygotowanie uczniów do dokonania świadomego wyboru zawodu;
- uświadomienie uczniom wartości pracy i konieczności rozwoju zawodowego;
- zapoznanie uczniów z systemem poradnictwa zawodowego;
- wyzwalanie ich aktywności w kierunku samopoznania i samooceny;
- wzmocnianie i rozwijanie mocnych stron uczniów;
- zapoznanie uczniów z informacjami o zawodach;
- umożliwienie uczniom określenia własnych predyspozycji zawodowych;
- przybliżenie informacji na temat rynku pracy i zjawisk na nim zachodzących;
- kształtowanie w uczniach postaw aktywnych i przedsiębiorczych;
- współpracę z nauczycielami, rodzicami przy organizowaniu spotkań z przedstawicielami szkół czy przedstawicielami danych zawodów, wycieczek zawodoznawczych;
- kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy, lekarzy itp.

Działania podejmowane przez nauczycieli przedmiotowych w ramach doradztwa zawodowego obejmują:

- udzielanie informacji i porad, odnośnie nauczanego przedmiotu i związanych z nim możliwości dalszego rozwoju zawodowego.
- diagnozowanie zapotrzebowanie uczniów na informacje
- udostępnianie informacji o charakterze edukacyjnym i zawodowym, właściwych dla danego poziomu kształcenia
- wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym;
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa, przede wszystkim z doradcą zawodowym w celu tworzenia jednolitego frontu oddziaływań doradczych i wykorzystywania materiałów do prowadzenia zajęć
- uświadamianie wagi poszczególnych przedmiotów w kształtowaniu umiejętności zawodowych
- omawianie zawodów związanych z daną dziedziną i realizowanymi treściami programu nauczania,
- omawianie zawodów „przeszłości” i „przyszłości” związanych z nauczanymi przedmiotami czy obszarami wiedzy,
- wskazywanie możliwości praktycznego zastosowania zdobytych umiejętności i wiedzy.

TEMATY ZAJĘĆ REALIZOWANYCH PRZEZ NAUCZYCIELI

język polski

klasy I i II

1. Retoryka i siła perswazji. |
2. Perswazja i manipulacja.
3. Komunikacja werbalna i niewerbalna (i ich znaczenie w autoprezentacji).
4. Język oficjalny i nieoficjalny.

5. Cechy skutecznej wypowiedzi.
6. Etyka wypowiedzi.
7. Sztuka prowadzenia dyskusji.
8. Tworzenie pism użytkowych: podania, ogłoszenia, CV.
9. O misji pisarza (na przestrzeni epok literackich).
10. O wartości nauki i pracy (literatura pozytywistyczna).
11. Wdrażanie do samokształcenia.
12. Docieranie do informacji i ich weryfikowanie.

Języki obce

klasa 1 - angielski kontynuacyjny/ rozszerzony

1. Wypowiedź pisemna - List motywacyjny.. Wybór zawodu - słownictwo związane z zawodami.
3. Rozmowa kwalifikacyjna - wypowiedź ustna.
4. Warunki pracy - czytanie artykułu.

Podstawy przedsiębiorczości

Klasa 2

1. Komunikacja interpersonalna: sposoby porozumiewania się, praca indywidualna i grupowa, samodyscyplina, konflikty i sposoby ich rozwiązywania.
2. Gospodarka: rynek, podmioty, konsument, prawa i ochrona.
3. Pieniądz i bankowość: produkty bankowe, giełda, inwestowanie.
4. Podatki i ubezpieczenia
5. Przedsiębiorstwo: cele, rodzaje, formy, zakładanie firmy, biznesplan, zarządzanie firmą i personelem, księgowość, marketing i etyka.
6. Praca: rynek pracy, cv, europass, poszukiwanie pracy, rozmowa kwalifikacyjna, abc prawa pracy, bezrobocie. Rynek pracy w Polsce i UE.
7. Współpraca międzynarodowa: handel, globalizacja, organizacje współpracy.

Biblioteka szkolna:

- gromadzi i udostępnia informatory maturalne, przewodniki dotyczące kierunków studiów, ulotki informacyjne i inne materiały dotyczące możliwości dalszego kształcenia i kariery zawodowej.

Realizacja treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego w szkole obejmuje:

1. W ramach poznania własnych zasobów uczeń:

- sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

- analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. W ramach poznania świata zawodów i rynku pracy uczeń:

- analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
- porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. W ramach poznania rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie uczeń:

- korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, poza formalnego i nieformalnego;
- analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. W ramach planowania własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych uczeń:

- ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu powinny być prowadzone w grupach odpowiadających liczbie uczniów w oddziale przez doradcę zawodowego oraz nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów.

Oczekiwane efekty:

- Pomoc uczniom w samopoznaniu (osobowości, potrzeb, uzdolnień, zainteresowań, możliwości), określeniu własnych predyspozycji zawodowych, w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy i w złagodzeniu startu zawodowego.

Formy realizacji:

- Informacja edukacyjno-doradcza, poradnictwo indywidualne, poradnictwo grupowe, rynek pracy, diagnoza zapotrzebowania na działania doradcze.

Wskazane metody:

- Pogadanki, wykłady, warsztaty, lekcje zawodoznawcze, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi i przedstawicielami zawodów, indywidualne rozmowy doradcze, spotkania informacyjne, filmy, ankiety, kwestionariusze, psychozabawy.

Sposoby realizacji:

- Godziny do dyspozycji wychowawcy, lekcje przedmiotowe, zastępstwa, wycieczki, porady indywidualne i konsultacje, zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego realizowane przez doradcę zawodowego w wymiarze 10 godzin w cyklu kształcenia, zajęcia ze specjalistami (pedagog szkolny, doradca zawodowy), pogadanki, warsztaty, projekcje filmów edukacyjnych, dyskusje, konkursy, spotkania z przedstawicielami wybranych zawodów, spotkania z przedstawicielami szkół wyższych, koła zainteresowań, gazetki tematyczne, informacje umieszczane na stronie internetowej szkoły.

Współpraca:

- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Wojewódzki Urząd Pracy filia w Białej Podlaskiej
- OHP
- szkoły policealne
- uczelnie wyższe
- lokalni pracodawcy

Ewaluacja programu:

- Ewaluacja przewidziana jest na koniec cyklu kształcenia. Pomoże sprawdzić, czy zaplanowana tematyka zajęć została zrealizowana, podnieść efektywność działań i poprawić ich jakość.
- **Źródła:**
Zasoby sieci internetowej: www.koweziu.edu.pl, Vademecum talentu – Scholaris, ORE doradztwo zawodowe

Komplementarną część powyższego dokumentu stanowi **załącznik nr 1**, zawierający:
„Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Liceum Ogólnokształcącym im. Władysława Zawadzkiego w Wisznicach w roku szkolnym 2023/2024

załącznik nr 1

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO NA ROK SZKOLNY 2023/2024**

Lp.	Tematyka/działania	Metody/formy	Terminy	Osoby odpowiedzialne
1.	Zapoznanie nauczycieli z założeniami WSDZ	zebranie rady pedagogicznej	IX	dyrektor
2.	Przygotowanie i prowadzenie szkolnej tablicy zawodoznawczej	gazetka tematyczna	cały rok	doradca zawodowy, pedagog
3.	Indywidualne poradnictwo dla uczniów i rodziców	konsultacje	według potrzeb	doradca zawodowy, wychowawcy
4.	Organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów	godziny wychowawcze	według potrzeb	wychowawcy
5.	Zajęcia zawodoznawcze	godziny wychowawcze	według potrzeb	doradca zawodowy, pedagog, wychowawcy
6.	Prezentacja ofert szkół policealnych i uczelni wyższych.	prezentacja	według potrzeb	dyrektor
7.	Udział w Dniach otwartych i Salonie Maturzystów	wyjazdy, webinarium, konsultacje, warsztaty, spotkania wirtualne	zgodnie z harmonogramem	dyrektor, wychowawcy

8.	Współpraca ze specjalistami z PPP	konsultacje, ankieta, kwestionariusz, warsztat	według potrzeb	dyrektor, doradca zawodowy, pedagog
9.	Prowadzenie kół zainteresowań	Zajęcia pozalekcyjne	IX-VI	wszyscy nauczyciele
10.	Realizacja zadań doradczych podczas lekcji przedmiotowych	lekcje przedmiotowe	IX-VI	wszyscy nauczyciele
11.	Udostępnianie nauczycielom i uczniom materiałów informacyjnych dotyczących wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej	kącik informacyjny	IX-VI	doradca zawodowy
12.	Prowadzenie zajęć doskonalących kompetencje kluczowe uczniów.	lekcje przedmiotowe	IX-VI	wszyscy nauczyciele
13.	Umożliwienie wychowankom prezentacji swoich zainteresowań, pasji, talentów (uroczystości szkolne, lekcje, konkursy, koła zainteresowań, wystawy prac).	zajęcia pozalekcyjne, lekcje przedmiotowe	IX-VI	wszyscy nauczyciele
14.	Kierowanie uczniów z problemami decyzyjnymi na konsultacje do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	konsultacje	IX-VI	doradca zawodowy, pedagog, psycholog
15.	Zapoznanie uczniów ze specyfiką wybranych zawodów mundurowych.	wyjazd grupowy	IX-VI	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów mundurowych
16.	Zachęcanie uczniów do angażowania się w wolontariat i działalność na rzecz środowiska.	zajęcia pozalekcyjne SKW	X-VI	opiekun SKW
17.	Tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły – losy absolwentów	wywiad	IX	wychowawcy absolwentów

Opracowała Anna Romanowicz- pedagog szkolny, doradca zawodowy

Pozytywna opinia Rady Rodziców w dniu

Rady Pedagogicznej w dniu

Zatwierdzam